

GERGAM TUAL

Penaos e oa bet diskaret peulioù mein lann ar Gorneveg, e Kamorzh

Lâret get Daniel Carré
a Bleuwigner

Bez 'zo bet un amzer e veze gwelet é vale dre bro An Alre amañ, un den bras. Met pa lâran bras e oa bras, ha bras da vat, pas brasik-brasik, nann ! met bras-meurbet !... Ha mentet, ma zud paour ! Uhel ! Uhel, Uhel !... Ha kreñv, kreñv ha kreñv !... Brasoc'h, mentetoc'h, kreñvoc'h evitañ ne veze ket kavet neptu dre ar vro amañ.

« Ha piv 'oa an den-se ? » eme-c'hwi... Graet e veze Gergam Tual anezhañ. Perak ? Me, ne ouian ket. Ne ouian ket seulamant e-men e oa ganet... Atav, 'vel ma lâren deoc'h, brasoc'h den evit Gergam Tual ne oa ket dre ar vro. Na pell doc'h eno ! Soñjit 'ta ! Pa oa un troad dezhañ e bourc'h Vrec'h e oa dija an arall àr ar Paver e Pleuwigner !... Ac'haha !... Ne veze ket pell anezhañ é vonet ag ur penn d'ur penn arall ag ar c'hornad. Oh, nann ! tamm ebet !... Ha ken kreñv e oa ma ne ouie muzul ebet d'e nerzh anezhañ. Setu, a-wezhoù ec'h arrue droug. Ur wezh, é tremen dre Bluergad en doa strevet : « Atchaaa !... » Hag en ur streviñ en doa diskaret daou di ! A-blat an daou di !... « Sellit petra 'peus graet ! - Ah, ma c'heizh tud ! a lâre-eñ. N'eo ket dre man gwall, n'eo ket dre man gwall. Ne faote ket din ober gwall. Met... Me 'zo sifernet ha, petra 'faot deoc'h ? M'eus strevet ! M'eus strevet ! »... Ha keuz da C'hregam Tual, sur a-walc'h, bout strevet e-kreiz ar vourc'h...

Ya, kar, ret eo el lâret, Gergam Tual ne oa ket douget tamm ebet d'ar fall ! O, nann ! O, nann ! Gwelloc'h den evitañ ne vehe ket bet kavet dre ar vro a-bezh, sur. Dalc'hmat prest da rantiñ servij d'an dud ; dalc'hmat prest da gomz get an dud... Ken koupapl, ken paket e oa an den ma loc'he dirazañ an dud n'en anavent ket. Tud ar vro amañ, int,

Pellgargit an enrolladenn en linenn !
WWW.TIDOUARALRE.COM

n'o doa ket an disterañ aon anezhañ : ne oa ket douget ar c'haezh Gergam Tual na d'ar fall na d'ar chikan. Tamm ebet !... James n'en doa klasket trouz doc'h den ebet. James den ebet n'en doa naket klasket kapailh doc'htañ : soñjit 'ta, pegen kreñv e oa ! Katapl e vehe bet da flastriñ unan bennak etre e zaouarn kenkoulz, ken buan ha ken aes 'vel ma flastrer un vi etre ho pizied !... Nann, Gergam Tual ne oa ket ur fall zen anezhañ. Bepred e veze amiaapl doc'h an holl dud ; bepred e veze prest da rantiñ servij d'unan pe d'an arall. Ar choaz ag an dud, petra 'faot deoc'h ? Ar choaz ag an dud !...

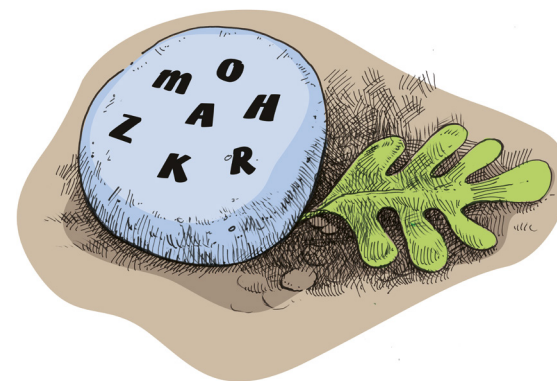
Ar vugale a anave mat Gergam ; hag a ouie e oa douget-bras an den dezhe. Ken douget dezhe, ha ken prest d'ober o bolontez ma c'houlennent getañ gober kant tra hag unan !... Ur jeant, ur gouron e oa Gergam Tual ; met, ma oa ur jeant, ma oa ur gouron ne oa ket tamm ebet ar charajin a vez kavet e kalz a istorioù ; ha mEMP dre ar vro-mañ. Nann, nann nann ! Gergam Tual ne oa ket fall zen. Amiaploc'h, jentiloc'h, komotoc'h evitañ ne oa ket.

Un deiz, 'vel ma oa é paseiñ e Pleuwigner, setu-eñ ha gwelet bugale é c'hoari kilhoù. « Arsa, bugale ! eme-eñ. Ec'h ober petra eh oc'h aze 'ta ? - Ac'h, Gergam ! eme ar vugale. Eh omp é c'hoari kilhoù. - A Ya ! Na bravet ur c'hoari ! Ha moaian a vehe din c'hoari genoc'h ? - O dam sur a-walc'h ! Sur a-walc'h !... Dal ! kemer ar voullenn ! » Ha setu ar vugale é serrezh ar c'hilhoù ; ha setu-int doc'h o sevel a-feson àr ar c'hoari. « Ale, Gergam ! 'lârent-int. Deoc'h-c'hwi da c'hoari bremañ... Met diwallit ! Na daolit ket ar voullenn re greñv, kar gouiet a rit pegen kreñv eh oc'h »... Unan, daou, tri !... Ah, ya ! Met kaer e oa bet dezhañ derc'hel àr e nerzh, ken kreñv en doa bannet ar voullenn ma oa aet pell ag ar c'hoari ! Aet eo da gouezhel e-kreiz lann ar Gorneveg du-hont, en tu 'rall da Gamorzh ! Ac'ha !... Ha distruj he doa graet eno, ma zudigoù paour ! Diskaret he doa ar steudadoù mein bras a oa savet du-hont, ha diskaret tout ar vein, unan àr-lerc'h an arall ! A-steud, a-blat àr an douar !... Hag atav emaint du-hont, a-blat àr an douar... « Ac'hac'ha ! a lâre ar vugale. Sapre Gergam ! C'hoazh 'peus manket àr ho taol ! - Chikit ! Chikit, bugale ! Nend it ket da lâret emañ me eo 'zo kaoz !... Ni a lâro emañ... an avel vras. An avel vras he deus diskaret ar peulioù mein. Chikit !... Joa, bugale ! Joa deoc'h da c'hortoz en em welet ! »

Ha Gergam Tual da dreiñ kein, hag a bazoù bras - rak bras e oa e bazoù ! - e tistroas davet An Alre ha davet an aod.

c'hoarioù

- 1 E-men e tremen istor Gergam Tual ?
Sell doc'h ar vilienn amañ edan !
Klask lakaat en urzh al lizherennoù engravet àrnezhi
ha kav anv ur gumun a zouar Alre.

- 2 E-mesk an traoù amañ,
unan 'zo ha na gaver ket en istor,
pekani ?

